

Leidraad oefenen in het kader van de ISPS-code

voor en door havenfaciliteiten¹
versie 18-3-2009.

1. Inleiding

De ISPS-code stelt het oefenen van veiligheidsplannen van zowel schepen als havenfaciliteiten verplicht. Deze verplichting is opgenomen in artikel 18 van de ISPS-code.

De ISPS-code schrijft voor dat elke faciliteit eenmaal per kwartaal een oefening ("practice") houdt, waarbij in de oefening onderdelen van het havenbeveiligingsplan aan de orde dienen te komen.

Eenmaal per jaar dient de oefening een meer integraal karakter te hebben ("drill"), waarbij ook de autoriteiten in de gelegenheid gesteld dienen te worden om actief of passief deel te nemen (de betreffende teksten uit EU-verordening 725/ 2004 zijn weergegeven in bijlage 1).

Met deze notitie wil de Port Security Officer (PSO) de Port Facility Security Officer (PFSO) duidelijkheid geven wat in het kader van oefenen wordt verwacht en op welke manier voldaan kan worden aan de oefenverplichting. Deze notitie beperkt zich tot de oefenverplichting van de havenfaciliteiten.

Namens de PSO worden door de toezichthouders Port Security periodieke controles uitgevoerd op het in de praktijk brengen van de ISPS-code, het Port Facility Security Plan (PFSP) en de daarbij behorende procedures. Tijdens dergelijke controles wordt er ook op gelet of er is geoefend en wat er met de resultaten van oefeningen is gedaan. Niet oefenen betekent formeel een overtreding van het Port Facility Security Plan en daarbij behorende te treffen maatregelen.

Ook wordt in het kader van de uitvoering van de hercertificering vanuit het toetsingsteam Port Security aandacht besteed aan de manier waarop invulling is en wordt gegeven aan de oefenverplichting.

In deze notitie wordt de oefencyclus van een oefening beschreven en worden voorbeelden gegeven van uit te voeren oefeningen.

Als bijlage 3 bij deze notitie is nog een aantal oefenvoorbeelden gevoegd die zijn samengesteld door het bureau Port Security van de gemeente Antwerpen (B).

¹ Door Haven amsterdam opgesteld in april 2009 aan de hand van het voorbeeldprotocol HBR

2. Oefencyclus

In de onderstaande beschrijving is het oefenen in vijf stappen uitgewerkt. Deze stappen dienen per oefening te worden doorlopen, afhankelijk van de aard van de oefening meer/minder uitgebreid.

Naast deze oefencyclus kan het zinvol zijn als PFSP een oefenfilosofie/ oefenplanning voor 1 tot 3 jaar op te stellen. In deze planning wordt beschreven op welk moment in het jaar welke oefeningen worden gehouden, met wie en met welk doel: welk onderdeel van het PFSP wordt geoefend?

Het gaat om de volgende stappen:

1. Voorbereiding
2. Uitvoering
3. Rapportage
4. Evaluatie
5. Vervolgacties

Ad 1. Voorbereiding

Tijdens de voorbereiding wordt:

- Vastgesteld wat doel en opzet zijn van de oefening, inclusief de begrenzing ervan.
- Vastgesteld wie de regie van oefening heeft.
- De oefenduur en het startmoment vastgesteld.
- Vastgesteld wat de wijze van eventuele tussentijdse beëindiging van de oefening is.
- De locatie van de oefening, van de regie en van de waarnemers vastgesteld.
- Vastgesteld welke communicatiemiddelen en -momenten er zijn.
- Een lijst van directe betrokkenen opgesteld en wordt besproken wat er van hen wordt verwacht.
- Een lijst van indirecte betrokkenen opgesteld en wordt besproken wat zij van de oefening zullen merken.
- Vastgesteld op welke wijze feedback wordt gegeven en wie als waarnemers zullen optreden. Deze functionarissen nemen dus niet actief deel aan de oefening.

In de voorbereidingsperiode moeten betrokkenen zonodig worden ingelicht dat er een oefening aanstaande is. Dit kan gaan om:

- Voormelding aan de direct betrokkenen (wat gaat er gebeuren, in welke periode wordt de oefening verwacht). Het zou kunnen dat bepaalde betrokkenen juist geen voormelding krijgen, aan de andere kant heeft een voormelding als voordeel dat deelnemers zich minder overvallen kunnen voelen en zich hebben kunnen voorbereiden waardoor ze mogelijk meer loyaal deelnemen aan de oefening.
- Voormelding aan het management van de havenfaciliteit, inclusief opgave van de risico's voor de bedrijfsvoering.
- In geval van de jaarlijkse 'integrale' oefening: voormelding aan de PSO (ten minste twee weken tevoren) via Bureau Port Security, portsecurity@portofamsterdam.nl

Van belang is dat de oefensituatie zo goed mogelijk de werkelijkheid nabootst en dat de direct betrokkenen weten dat het management belang hecht aan het goede verloop van de oefening en dus naar beste kunnen meewerken.

Ad 2. Uitvoering

De bij de oefening betrokken functionarissen zijn vrijgesteld van werkzaamheden die nadrukkelijk buiten de oefening zijn gehouden. Het is van belang dat de oefening enerzijds een aftekening geeft van een reële situatie en anderzijds dat de oefening geen onnodige verstoring van de bedrijfsvoering geeft, laat staan door miscommunicatie leidt tot schrikacties.

Een oefening zou desgewenst kunnen worden gecombineerd met oefeningen in een kader (noodsituaties) etc, doch wij raden dat nadrukkelijk af, omdat er dan gemakkelijk teveel zaken tegelijk geoefend moeten worden, wat kan leiden tot complicaties bij de oefening. Voorkomen moet worden dat te veel personen en deelnemers op de vingers kijken, waardoor die onnodig zenuwachtig worden, er onvoldoende ruimte in de oefening is etc.

Ad 3. Rapportage

Een rapportagevoorbeeld van een gefingeerde ISPS – oefening staat hieronder. Een blanco formulier is in bijlage 2 toegevoegd.

Voorbeeld

Bedrijfsnaam	Firma "A" B.V.
Naam faciliteit	Nieuwe Amsterdamse Terminal
Adres havenfaciliteit	Amsteldijk 15, 1010 AA Amsterdam
Havennummer (s)	2245
Datum / tijd aanvang oefening	11-11-2007 10.00 uur
Datum / tijd einde oefening	11-11-2007 12.00 uur
Oefendoel	Testen van de verscherpte toelatingsprocedure bij SL (security level) 2
Omschrijving van de oefening	PFSO belt de portier en geeft door dat hij de toelatingsprocedure moet uitvoeren conform SL 2. Portier onderneemt opschalingsactie.
Afwijking van de oefening t.o.v. verwachte reële situatie	Visitatie van voertuigen beperkt zich tot de daartoe door de oefenleider aangewezen voertuigen, i.p.v. elke drie zoals PFSP voorschrijft.
Oefenleider	PFSO
Direct / actief betrokkenen (namen)	Naam portier, naam extra opgeroepen beveiliger
Indirect / inactief betrokkenen (geen namen); bijvoorbeeld: personeel is onderworpen aan visitatie bij de poort	Eigen personeel, chauffeurs van vrachtauto's, bezoekers voor schepen
Naam waarnemer (s)	
Waarneming	Portier deed conform PFSP visitatie van elke derde bezoeker en elk derde voertuig; hierdoor dreigde binnen een kwartier een chaotische toestand te ontstaan. Deze werd snel minder nadat de extra opgeroepen beveiliger om 10.20 uur was bijgesprongen. Onduidelijk voor de betrokkenen bezoekers dat SL 2 (bij oefening) was ingesteld.

	PSFO heeft vergeten SSO te informeren
Conclusie	De portier moet meteen een assistent krijgen; Verbeter de communicatie naar de betrokken bezoekers
Vervolgactie (s)	Eigen medewerker (s) aanwijzen en instrueren die portier kunnen assisteren totdat extra opgeroepen beveiliging is gearriveerd; Bord aanschaffen waarop het SL kan worden aangegeven; PFSP aanpassen Oefenrapportage versturen naar PSO

De rapportage dient binnen een redelijke termijn (circa 10 dagen) na de oefening te worden afgerond. Een oefening waarvan de rapportage ontbreekt wordt beschouwd als niet uitgevoerd.

Bij een kleine oefening voldoet het documenteren en archiveren van verslagen van bijvoorbeeld werkoverleg.

Ad 4. Evaluatie

Waarnemers beperken na afloop van de oefening hun observatie met de actief betrokkenen. Hierbij dient aangegeven te worden wat goed ging, en wat minder goed ging. Waarnemers stellen hun waarneming op schrift, inclusief argumenten waarom ze iets wel of niet goed vonden, gelet op de inhoud van het PFSP + procedures.

De PFSO stelt op basis van de rapportage van de waarnemers het oefenrapport op. Voor wat betreft de jaarlijkse integrale oefening stuurt de PFSO het oefenrapport aan Bureau Port Security, Postbus 19406, 1000 GK Amsterdam.

De rapportages van alle oefeningen dienen op verzoek ter inzage te worden gegeven aan de toezichthouders Port Security die toezicht houden in het kader van de Havenbeveiligingswet (HBW).

Ad 5. Vervolgacties

De PFSO voert een analyse uit en stelt vervolgacties voor aan het eigen management. Indien dit leidt tot verandering van het PFSP of de bijbehorende procedures wordt het complete, gewijzigde PFSP opnieuw ter goedkeuring voorgelegd aan de PSO (via het toetsingsteam Port Security).

3. Voorbeeldoefeningen

1. Communicatie en beperkte mobilisatie behorende bij SL 2

Het security level (SL) wordt bij wijze van oefening verhoogd van SL1 naar SL 2. De in het PFSP aangegeven functionarissen voeren de interne communicatie over de verhoging van SL 2 naar alle genoemde betrokkenen, inclusief de verantwoordelijken op de afgemeerde schepen. Evenzo worden extra middelen gemobiliseerd (bijvoorbeeld extra portofoons). Alle extra middelen worden operationeel getest.

Oefendoelen:

- Kan de functionaris alle betrokkenen bereiken?
- Hoeveel tijd is hiervoor nodig?
- Zijn de noodzakelijke extra middelen inderdaad werkend beschikbaar?

Duur van de oefening: 0,5 à 1 uur.

2. *Oproep (externe) personele versterking*

Het security level (SL) wordt bij wijze van oefening verhoogd van SL1 naar SL 2. De controle van personen en voertuigen wordt uitgevoerd zoals in het PFSP voor SL 2 beschreven is. Hiervoor is volgens het PFSP waarschijnlijk extra personeel nodig, dat voorafgaande aan de oefening wordt opgeroepen (in tegenstelling tot oefening 1 waar het ongepland met spoed opkomen onderworpen van de oefening is). Een leidinggevende geeft instructies over de extra maatregelen. NB: communicatie aan alle die enige vertraging oplopen bij het betreden van de havenfaciliteit is belangrijk.

Oefendoelen:

- Procedure uitvoeren voor oproep extra beveiligingspersoneel.
- Inzicht hoe snel extra personeel inderdaad operationeel aanwezig is.
- Optimaal aan het werk zetten van beveiligers, volgens prioriteiten uit PFSP of te stellen prioriteiten.

Duur van de oefening: Opkomsttijd plus 0,5 à 1 uur.

3. *Intensivering controle aan de poort*

Het security level (SL) wordt bij wijze van oefening verhoogd van SL1 naar SL 2. De controle van personen en voertuigen wordt uitgevoerd zoals in het PFSP voor SL 2 beschreven is. Hiervoor is volgens het PFSP waarschijnlijk extra personeel nodig, dat voorafgaand aan de oefening wordt opgeroepen (in tegenstelling tot oefening 1 waar het ongepland met spoed opkomen onderwerpen van de oefening is). Een leidinggevende geeft instructies over de extra maatregelen. NB: communicatie aan allen die enige vertraging oplopen bij het betreden van de havenfaciliteit is belangrijk.

Oefendoelen:

- Uitvoeren van intensievere controle aan de poort.
- Vinden van een speciaal daartoe verstopt object in een voertuig.
- Onderscheppen van een onrechtmatige bezoeker (in scène te zetten).

Duur van de oefening: circa 0,5 uur.

4. *Schip in hoger security level*

Er komt een melding binnen dat er een schip in aankomst is met SL 2. De beveiligers nemen in een administratieve oefening de bijbehorende maatregelen.

Oefendoelen:

- Rechtmatigheid van de melding natrekken.
- Terminal procedures uitvoeren met betrekking tot ontvangst van een schip met verhoogd level.

Duur van de oefening: circa 0,5 uur.

5. *Gat in het hek*

Op een kunstmatige manier wordt een gat in het hek gesimuleerd, bijvoorbeeld door een bord tegen het hek te plaatsen met de tekst "ISPS oefening, dat is een gat in hek, handel conform het beveiligingsplan".

De beveiliging die het bord opmerkt moet handelen conform het beveiligingsplan, bijvoorbeeld een beveiligingsincident melden, er opvolging aangeven bijvoorbeeld door oproepen tot extra oplettendheid i.v.m. mogelijke indringer, een provisorische reparatie uitvoeren en een permanente reparatie aanvragen.

Oefendoelen:

- Effectief patrouilleren.
- Opvolging beveiligingsincident.
- Provisorische maatregelen en aanvragen permanente reparatie.
- Aanvragen van assistentie nl. waakzaamheid eigen terminalpersoneel.

6. *Indringer op het terrein*

De effectiviteit van het cameratoezicht wordt getest door een insluiping te simuleren, en te zien of de dienstdoende beveiliging de indringer opspoorde en staande houdt.

Oefendoelen:

- Cameratoezicht.
- Opvolging van een beveiligingsincident.
- Respecteren van regels voor het staande houden van een persoon door een functionaris zonder opsporingsbevoegdheid.

In geval dat er geen cameratoezicht is kan dezelfde oefening worden uitgevoerd door het personeel van de terminal te laten bellen dat er (als oefening) een onbekende op het terrein rondloopt.

7. *Integrale oefening*

Een combinatie van twee of drie van de bovengenoemde oefeningen.

Bijlage 1: teksten uit EU-verordening 725/2004 d.d. 31 maart 2004 met betrekking tot het oefenen van het PFSP

Achtergrond:

Door de International Maritime Organisation is de ISPS code aangenomen. De ISPS code kent een verplicht deel A en een vrijwillig deel B. De Europese verordening betreffende de verbetering van de beveiliging van schepen en havenfaciliteiten (725/2004) maakt de ISPS-code voor wat betreft deel A en delen van B verplicht van kracht in Nederland. Verplicht uit deel B zijn o.a. artikelen 18.5 en 18.6 (zie hieronder). De Havenbeveiligingswet deelt verantwoordelijkheden in Nederland toe; wie doet wat?

Uit deel A:

18.3 Om de doeltreffende uitvoering van het havenfaciliteitsveiligheidsplan te waarborgen, dienen er (rekening houdende met de soorten werkzaamheden die in de havenfaciliteit worden verricht, personeelwisseling, het soort schepen dat door de havenfaciliteit wordt bediend en andere relevante omstandigheden) regelmatig oefeningen gehouden te worden, rekening houdend met de richtsnoeren van deel B van deze Code.

18.4 de veiligheidsbeambte van de havenfaciliteit (PFSO) draagt zorg voor een effectieve coördinatie en uitvoering van het havenfaciliteitsveiligheidsplan (PFSP) en neemt regelmatig aan de oefeningen deel. Rekening houdend met de richtsnoeren van deel B van deze Code.

Uit deel B:

18.4 Het doel van oefeningen is ervoor zorgen dat het personeel van de havenfaciliteit kundig is in alle toegewezen beveiligingstaken op alle beveiligingsniveaus en in het identificeren van alle ontoereikendheden met betrekking tot de veiligheid die moeten worden aangepakt.

18.5 Om te waarborgen dat de bepalingen van het havenfaciliteitsveiligheidsplan effectief worden geïmplementeerd, dienen er minstens elk kwartaal oefeningen te worden gehouden, tenzij de specifieke omstandigheden anders aangeven. Bij deze oefeningen dienen de afzonderlijk onderdelen van het plan, zoals de in artikel 15.11 vermelde bedreiging met betrekking tot de veiligheid te worden getest.

18.6 Er dienen minstens eenmaal per kalenderjaar, met een periode van niet meer dan 18 maanden tussen de oefeningen, diverse soorten oefeningen te worden uitgevoerd, waarbij sprake kan zijn van deelname door havenbeveiligingsbeambten, samen met desbetreffende gezagsdragers van de verdragsluitende staten, veiligheidsbeambten van de maatschappij, of scheepsveiligheidsbeambten, indien beschikbaar.

Verzoeken tot deelname van veiligheidsbeambten van de maatschappij of scheepsveiligheidsbeambten aan gezamenlijke oefening dienen plaats te vinden met het oog op de veiligheid en implicaties voor de werkzaamheden van het schip. Bij deze oefeningen dienen de communicatie, coördinatie, beschikbaarheid van hulpmiddelen en de reacties te worden getest. Deze oefeningen kunnen:

- Op ware grote of live worden uitgevoerd
- Uit computersimulatie of seminars bestaan; of
- Worden gecombineerd met andere oefeningen, zoals oefeningen op gebied van reacties op noodsituaties of andere oefeningen van overheidsinstanties voor de haven.

Bijlage 2: Formulier registratie oefening in kader van ISPS - Code

Bedrijfsnaam	
Naam havenfaciliteit	
Adres havenfaciliteit	
Havennummer (s)	
Datum / tijd aanvang oefening	uur
Datum / tijd einde oefening	uur
Oefendoel	
Omschrijving van de oefening	
Afwijking van de oefening t.o.v verwachte reële situatie	
Oefenleider	
Direct / actief betrokkenen (namen)	
Indirect / inactief betrokkenen (geen Namen; bijvoorbeeld: personeel is onderworpen aan visitatie bij de poort	
Naam waarnemer (s)	
Waarneming	
Conclusie (s)	
Vervolgactie (s)	

Versie: Maart 2009

Bijlage 3

Voorbeeld
ISPS OEFENINGEN
Gemeente Antwerpen

Organisatie en uitvoering van beveiligingstaken

1. Test de rol en structuur van de veiligheidsorganisatie door aan verschillende personen na te vragen volgens welke hiërarchische lijn zij zaken in verband met beveiliging moeten rapporteren.
2. Personeel van de havenfaciliteit met specifieke beveiligingstaken en – verantwoordelijkheden dient een goed begrip te hebben van hun taken en verantwoordelijkheden.
Test hun theoretische kennis door bijvoorbeeld zelf opgemaakte vragenlijsten:
 - Wat is ISPS?
 - Wat is het PFSP?
 - Wie is de PFSO?
 - Wat is het verschil tussen de CSO en SSO?
 - Wat is het verschil tussen beveiligingsniveau 1, 2 en 3?
 - Wat te doen bij opschaling?
 - ,...
3. Check of het personeel met beveiligingstaken weet wanneer zij met een beveiligingsincident te maken hebben, of zij het standaard formulier kennen en controleer of zij op een duidelijke en correcte wijze rapporteren.
4. Een test voor de PFSO en/of vervangend PFSO.
Voldoet u aan uw taken en verantwoordelijkheden? Tracht volgende zaken aan te tonen:

De PFSO:

 - Heeft een uitgebreid veiligheidsonderzoek uitgevoerd.
 - Ja/nee: indien ja, zoek de documenten op.
 - Zorgt voor de ontwikkeling en het onderhoud van het PFSP. Brengt wijzigingen aan het plan aan om onvolkomenheden te corrigeren en werkt het plan bij in verband met belangrijke veranderingen in de faciliteit.
 - Ja/nee: indien ja, toon de uitgevoerde revisies aan.
 - Voert het PFSP en de daarmee verband houdende oefeningen uit.
 - Ja/nee: indien ja, u heeft een map met de gehouden oefeningen ter beschikking.
 - Voert regelmatig veiligheidsinspecties uit om ervoor te zorgen dat passende veiligheidsmaatregelen gehandhaafd blijven
 - Ja/nee: indien ja, toon aan wanneer u en wat u geïnspecteerd heeft.
 - Verhoogt het veiligheidsbewustzijn en de waakzaamheid van het personeel van de havenfaciliteit.
 - Ja/nee
 - Zorgt dat het personeel dat verantwoordelijk is voor de beveiliging van de faciliteit voldoende getraind is.
 - Ja/nee: indien ja, toon oefeningen waarbij u het personeel getest heeft.
 - Rapporteert aan de betreffende autoriteit beveiligingsincidenten.

- Ja/nee: indien ja, zoek enkele gerapporteerde incidenten op.
 - Coördineert en voert het plan uit met de betreffende SSO/CSO.
 - Ja/nee
 - Coördineert met de veiligheidsdiensten.
 - Ja/nee
 - Zorgt dat voldaan wordt aan de normen die gelden voor personeel dat verantwoordelijk is voor de beveiliging van de faciliteit.
 - Ja/nee: indien ja, wat zijn de normen en bewijs dat het personeel eraan voldoet.
 - Waarborgt dat aanwezige veiligheidsapparatuur op de juiste wijze gebruikt, getest, geijkt en onderhouden wordt.
 - Ja/nee: indien ja, toon de laatste testen en het laatste onderhoud aan.
 - Helpt de SSO, indien hij dit vraagt, bij de vaststelling van de identiteit van mensen die aan boord willen.
 - Ja/nee
5. Geef als PFSO eens een opleiding, infosessie of opfrustraining over beveiliging aan het personeel.
6. Deelname aan seminars, cursussen betreffende ISPS, Havenbeveiliging, Terrorisme, Bewaking, Crisismanagement,...
7. Vraag bij het personeel naar verschillende beveiligingsdocumenten, bijvoorbeeld: handboek beveiliging, beveiligingsincidentenformulier, contactsheet, ...
- Kennen zij de documenten?
 - Vinden zij de documenten snel terug?
 - Zijn de documenten die zij ter beschikking hebben nog up to date?
8. Controle op "clean desk" bij de PFSO, vervanger, bewakingsloge, andere personen met beveiligingstaken.

Communicatie en alarmering

9. Test de bereikbaarheid van de PFSO tijdens:
 - Kantooruren,
 - Avond,
 - Weekend,
 - Feestdagen,
 - Eventuele buitenlandse dienstverplaatsing,
 - ,...
10. Test alle communicatiesystemen die gebruikt worden om een effectieve en ononderbroken communicatie mogelijk te maken tussen het personeel, schepen en autoriteiten met beveiligingstaken. Dit kan zijn:
 - Radio- en telecommunicatiesystemen
 - Telefoon
 - Gsm
 - Walkies
 - Marifooninstallatie
 - Portofoon
 - Satellietelefoon
 - Omroepinstallatie
 - Apparatuur in de commandoruimte
 - Reserveapparatuur
 - ,...
11. Controleer de juistheid van de lijsten met belangrijke telefoonnummers.
12. Controleer in welke mate het beveiligingspersoneel zich de bediening van de communicatieapparatuur heeft eigen gemaakt.
13. Je ontdekt een storing of een gebrekkige werking van apparatuur.
 - Wat doe je?
 - Test of de hersteldienst van de apparatuur snel ter plaatse kan komen.
14. Oefening met de SSO:
 - Bespreek eens met de SSO wie wat doet wanneer het schip op een hoger niveau komt en/of wanneer de faciliteit op een hoger niveau komt.
 - Stel samen een "demo-DOS" op.
 - Test samen de communicatie, coördinatie, beschikbaarheid van hulpmiddelen en reacties tussen schip en faciliteit.
15. Een schip bevindt zich ten anker op 2 mijl van de havenfaciliteit.
De gezagvoerder belt de PFSO om verdachte activiteiten in de directe omgeving van zijn schip te melden.
Wat zijn uw reacties?

16. Simuleer een bommelding

Het is 10.00u.

De telefonist meldt u dat hij zojuist het volgende telefonisch bericht ontvangen heeft: "een bom zal binnen 30 minuten in de loods n°1 ontploffen en het is geen grap". De telefonist zegt dat het geloofwaardig leek.

Een schip is in aantocht.

Het is 10.05u.

Geef de maatregelen die u chronologisch zult moeten nemen.

17. Test de alarmen en/of sirenes.

18. Brandoefening.

19. Evacuatieoefening van de gehele havenfaciliteit of een deel ervan.

20. Opstarten van het noodplan.

- Alarmering
- Gebruik van checklisten
- Timing evacuatie
- Verloop samenwerking
- Verloop interne & externe communicatie
- ,...

Toegang tot de port facility

21. Controleer de toegangscontrole op:
 - Wordt deze uitgevoerd zoals in het plan omschreven voor personen (passagiers, bemanningsleden, bezoekers, personeel,...) en voertuigen.
 - Opvolging van de procedure voor het vergemakkelijken van verlof aan de wal voor bemanningsleden of personeelswijzigingen bij de bemanning, en ook de toegang van bezoekers aan het schip, waaronder vertegenwoordigers van welzijns- en vakbondsorganisaties voor zeelieden.
 - Noteert de portier alle gegevens die gevraagd worden van iemand die de faciliteit wil betreden.
22. Controle van de identificatiesystemen:
 - Werking
 - Worden zij regelmatig geactualiseerd
 - Wordt er effectief gevolg gegeven aan misbruik
 - Wat met verloren pasjes
23. Laat iemand een poging ondernemen om ongemerkt of ongeoorloofd toegang te verkrijgen tot de faciliteit. Wordt dit door iemand opgemerkt en welk gevolg wordt eraan gegeven?
24. Toegangscontrole ronde:
 - Zijn alle gebieden waarvoor beperkingen gelden voldoende afgesloten?
 - Zijn de toegangspunten waar geen regelmatig gebruik van wordt gemaakt goed afgesloten?
 - Werken de hekken, toegangspoorten, tourniquets, spoorpoorten goed?
 - Is de portier, conciërge aan de toegangspoort aanwezig? Hoe is het geregeld als de faciliteit gesloten is?
 - Controleer of poorten die moeten gesloten zijn dat ook daadwerkelijk zijn.
 - Controleer eventuele afstandsbedieningen van de poorten.
25. Visuele controle van de afsluiting:
 - Is de omheining nog in goede staat (geen gaten)?
 - Staan er geen obstakels dicht bij de omheining die inklimming vergemakkelijken.
26. Een wagen meldt zich voor een aangelegen schip. Hij heeft een verdachte, onbekende lading bij en was niet vooraf aangemeld.
27. Controle schip in samenwerking met de SSO:
 - Is er een crewlist
 - Is er controle aan de gangway
 - Waar moet men zich aanmelden aan boord
 - Wordt er een logboek ingevuld
 - Is er een noodplan aanwezig
 - Beschikt het schip over een alarm signaal

28. Een onbekend persoon tracht binnen de terminal te komen. Hij gebruikt hiervoor een eerder "verloren" pas van één van de personeelsleden van de faciliteit.
29. Controleer hoe lang fysiek onbewaakte poorten die vanaf een afstand geopend worden, open blijven (bijvoorbeeld spoorpoorten).
30. Controle van de aanwezigheidslijsten.
31. Een koerier heeft aan de ingang een brief ter attentie van de directeur afgegeven. De veiligheidsdienst meldt u dat de brief poeder lijkt te bevatten.
32. Het veiligheidspersoneel verwittigt u, dat hij zojuist het voertuig van een kaderlid van de haven aan de uitgang gecontroleerd heeft.
Er zijn goederen ontdekt waarvoor de betrokkene geen documenten kan leveren. Het voertuig blokkeert de uitgang en de betrokkene maakt herrie.
Wat doet u en welke instructies geeft u?
33. Kan bij opschaling naar beveiligingsniveau 2/3 extra personeel komen voor het bewaken van de toegangspunten, de begrenzendende omheining en als veiligheidspatrouille binnen de faciliteit.
 - Telefoon eens naar bewakings-/beveiligingsorganisatie.
 - Controleer je eigen personeelsbezetting die onmiddellijk ingezet kan worden.
 - Hoe veel tijd zou dit in beslag nemen?
34. Welke toegangspunten worden afgesloten bij opschaling? Is de afsluiting nog adequaat en hoe lang duurt dit?
35. Hoe lang duurt het om een afscheiding in te stellen rond het schip (bij niet-gevoelige terminals) en welke stappen worden ondernomen.
Contacteer de firma die de mobiele afsluiting levert: Zijn ze snel te bereiken zowel gedurende werkdagen, avonden, weekends en feestdagen?
36. Overloop samen met de portier wie bij opschaling nog toegang zou krijgen en wie niet van de personen die zich op dat moment aanmelden, zonder de personen effectief te weigeren.

Niet of beperkt toegankelijke gebieden

37. Test de maatregelen voor alle gebieden waarvoor beperkingen gelden:
 - Controle op de toegang voor personen: kunnen enkel de personen die bevoegd zijn binnen (nagaan wie de sleutel heeft, of inderdaad de badges enkel toegang geven aan de bevoegden,...).
 - Controle van het gebied op verdachte zaken, bezittingen, bagage.
 - Controle op de wijze van afsluiting.
38. Zijn alle beperkte toegankelijke gebieden nog duidelijk voorzien van een markering "verboden toegang voor onbevoegden", "beperkt toegankelijk gebied" of een ander gelijkwaardig verbodsbord.
39. Als er automatisch toegangsdetectieapparatuur is test dan de werking en controleer of het alarm effectief overgaat bij de meldkamer. Ga ook na welke reactie erop wordt gegeven door de persoon van de meldkamer.
40. Controleer de extra maatregelen die worden genomen bij opschaling:
 - Kunnen de toegangspunten extra afgesloten worden?
 - Kunnen de extra patrouilles komen?
 - Verminder het aantal toegangspunten indien mogelijk.
 - Pas eventuele verdere beperkingen toe.
 - Volg de bewakings- en registratieapparatuur van de beperkte gebieden op.
 - ,...
41. Er doet zich op een bepaalde plaats binnen de faciliteit een incident voor of er is iets niet pluis. Stel dit gebied in als beperkt gebied en start eventueel een zoekactie.

Toezicht op de port facility

42. Test de werking van de verlichting en zoek naar “donkere zones”, let op:
- De havenfaciliteit
 - De toegangswegen, zowel over land als over water
 - De beperkte gebieden
 - De schepen
 - De gebieden rond de schepen.
- Test de verlichting ook een keer bij nacht en bij slecht zicht en hou ook rekening met de effecten van weersomstandigheden en stroomstoringen.
43. Test de werking van de bewakingsapparatuur (camera, CCTV,...) en controleer of alle belangrijke delen bekeken kunnen worden, let op:
- De havenfaciliteit
 - De toegangswegen, zowel over land als over water
 - De beperkte gebieden
 - De schepen
 - De gebieden rond de schepen.
- Test de bewakingsapparatuur ook een keer bij nacht en bij slecht zicht en hou ook rekening met de effecten van weersomstandigheden en stroomstoringen.
44. Controleer of de patrouilles op de afgesproken tijdstippen en plaatsen hun rondes uitvoeren. Overloop het patrouilleplan van de havenfaciliteit:
- Zijn alle belangrijke punten er (nog steeds) in opgenomen.
 - Is de veiligheidsronde voldoende georganiseerd.
 - Liggen de richtlijnen voor het beveiligingspersoneel vast en zijn ze duidelijk, hou rekening met:
 - Bevoegdheden
 - Uitrusting
 - Procedures.
45. Via de CCTV ziet u of de bewaking dat een persoon binnen de faciliteit zich verdacht gedraagt.
46. Voer een algemene controleronde uit over de hele faciliteit, op zoek naar zwakke punten in de beveiliging.
47. De veiligheidsdienst meldt u dat er een verdachte wagen dicht bij de omheining, op 100 meter van de hoofdingang gestationeerd is. Er staat 1 man op het dak en hij neemt blijkbaar foto's van de havenfaciliteit met een telelens. Wat zijn uw reacties?
48. U test de verlichting voor een opschaling naar beveiligingsniveau 2/3:
- Verhoog het bereik en de intensiteit van de verlichting.
 - Ontsteek alle verlichting.
 - Vraag aan de SSO om ook de verlichting van het schip aan te steken.
49. Verhoog gedurende een periode het bereik en de intensiteit van het toezichtapparatuur en stel de maximale tijdsduur van registratie in.

Het behandelen van lading

50. Controleren of de ladingscontrole op een correcte wijze voorloopt en dat er aan alle punten aandacht wordt geschonken zoals het hoort.
 - Controle datum van verlading.
 - Komen de goederen inderdaad overeen met het leveringsbriefje, document van lading?
 - Worden de goederen en/of voertuigen onderzocht zoals het hoort?
 - Is de zegel gecontroleerd.
 - Wordt een visuele of fysieke inspectie of scanning elke keer toegepast indien van toepassing?
 - Controle op personeelsaanwezigheid.
51. Controleer de inventarisatieprocedures bij de toegangspunten van de havenfaciliteit:
 - Kan de lading geïdentificeerd worden?
 - Is de lading gecontroleerd?
 - Is de lading geaccepteerd?
 - Zijn alle gegevens opgegeven?
 - Vergelijking fysieke stock met computerstock.
52. Controle van de transportinstallaties, laad- en losapparatuur.
53. Controle van de goederenopslagruimten
54. Er worden valse papieren en geknoei met de lading ontdekt bij het schip of een leverancier, vrachtwagen.
55. Het is 23.00 uur. Een schip is klaar met lossen maar bevindt zich nog steeds langs de kade. Een veiligheidspatrouille informeert de centrale dat er verdachte geluiden te horen zijn binnen een container op de transit zone. De verantwoordelijke belt u op en vraagt instructies.

Wat doet u en welke richtlijnen geeft u hem?
56. Indien bij niveau verhoging extra methoden worden gebruikt ter controle, test deze dan eens.
57. Overloop gedurende een tijd welke goederen die op die moment de faciliteit binnen/buiten gaan, bij een verhoging al dan niet nog binnen/buiten gaan. Dit kan toegepast worden aan de ingang van de faciliteit en/of bij de schepen.
58. Controle van de inventaris en locatie van de gevaarlijke goederen en gevaarlijke stoffen die binnen de faciliteit zijn opgeslagen.

Scheepsvoorraden

59. Laat iemand proberen ongemelde scheepsvoorraden binnen de faciliteit te krijgen.
Wat doet de portier?
60. Controleer een keer het volgende in samenspraak met de leverancier:
- De gegevens van de leverancier en het schip.
 - De vooraanmelding: wat werd er doorgegeven:
 - Samenstelling goederen
 - Bestuurdersgegevens
 - Voertuigregistratie
 - De scheepsvoorraden.
 - Doorzoek het leverende voertuig.
- Hierbij kan je eventueel ook nog de SSO betrekken
61. Indien geleide wordt gegeven vanaf niveau 2, pas dit dan eens een keer toe.

Onvergezelde bagage

62. Indien onvergezelde bagage toegelaten wordt:
Behandel een keer onvergezelde bagage en onderwerp het aan de juiste screening (doorzoek de bagage bijvoorbeeld met röntgenapparatuur als die aanwezig is) en breng de bagage “veilig” tot aan het schip.
63. Indien onvergezelde bagage niet wordt toegelaten:
Doe de test en laat een koffer of rugzak afleveren bij de portier.

Andere scenario's

In de Verordening wordt voorgesteld om ook de verschillende beveiligingsincidenten te gebruiken als mogelijke oefeningen. Dit kan als denkbeeldige oefening toegepast om verschillende procedures van het plan te testen.

Schade aan of vernieling van de havenfaciliteit, bijvoorbeeld door explosieven, brandstichting, sabotage of vandalisme.

- 64. Stel een scenario op dat explosieven tot ontploffing werden gebracht op een gevoelige locatie binnen het bedrijf.
- 65. Stel een scenario op dat een vrachtwagen de steiger aanrijdt, waar een schip aan het lossen is, met beschadiging van de installatie als gevolg.

Kapen van of beslagleggen op het schip of het gevangen nemen van personen aan boord (pas dit eventueel toe op bepaald personeel van de faciliteit).

- 66. Stel een scenario op dat bepaalde personeelsleden gegijzeld worden als dwangmaatregel van terroristen om hun doel te bereiken.
- 67. Stel een scenario op dat personen van de faciliteit aan boord van het schip door de crew gevangen worden genomen.

Knoeien met lading, essentiële scheepsapparatuur of –systemen of scheepsvoorraden (pas dit toe op de systemen van de faciliteit).

- 68. Stel een scenario op waarbij geknoei aan de lading ontdekt wordt.
- 69. Stel een scenario op waarbij de bewakingsapparatuur uitvalt ten gevolge van sabotage.
- 70. Stel een scenario op waarbij gesmokkelde materialen/producten tussen de scheepsvoorraden zitten.

- 71. Stel een scenario op waarbij een verdacht pakje wordt aangetroffen op het schip.

Onbevoegde toegang of gebruik, waaronder de aanwezigheid van verstekelingen.

- 72. Stel een scenario op waarbij verstekelingen verstopt zitten in een schip dat aan de faciliteit gemeerd ligt.
- 73. Stel een scenario op waarbij verstekelingen verstopt in een vrachtwagen via de faciliteit aan boord van het schip proberen te komen.

Smokkelen van wapens of apparatuur waaronder massavernietigingswapens.

74. Stel een scenario op waarbij een van deze illegale middelen de faciliteit worden binnengebracht (smokkelaar gekend).
75. Stel een scenario op waarbij een van deze illegale middelen worden aangetroffen in één van de opslagplaatsen (smokkelaar niet gekend).

Gebruik van het schip om degenen die van plan zijn een veiligheidsincident te veroorzaken en hun apparatuur te vervoeren.

76. Stel een scenario op waarbij aan boord van een aangemeerd schip “terroristen” zitten met de nodige apparatuur voor een aanslag.

Gebruik van het schip zelf als wapen of als middel om schade of vernieling te veroorzaken.

77. Stel een scenario op waarbij gedreigd wordt dat een aan de kade gemeerd schip tot ontploffing zal worden gebracht nabij gevoelig installaties.

Nucleair, biologische of chemische aanval

78. Stel een scenario op waarbij de middelen om dergelijke aanvallen te lanceren op de havenfaciliteit aangetroffen worden.
79. Stel een scenario op dat via uw faciliteit een telefoonmelding met zulk een dreiging binnenkomt.
80. Verandering van beveiligingsniveau kan op een afzonderlijk hoofdstuk als kleine oefening of op het volledige plan als grote oefening toegepast worden
Testen van:
 - Alarmen
 - Communicatiemiddelen en de bediening ervan
 - Toegang en toegangscontrole
 - Identificatie en registratie aanwezige personen op de faciliteit
 - Afsluiten van de terminal
 - Interne en externe coördinatie
 - Interne en externe reacties
 - Evacuatie
 - Communicatie: SSO, CSO, bevoegde autoriteit, hulpdiensten,...
81. Nog een mogelijke oefening is het testen of alle plannen voldoende beveiligd zijn zodat toegang door onbevoegden onmogelijk is.
 - Controleer bij iedereen die een papieren versie van het plan heeft dit achter slot en grendel bewaart.
 - Controleer dat iedereen die toegang heeft tot de elektronische versie met paswoorden werkt zodat het plan niet door onbevoegden bekeken, vernietigd of gewijzigd kan worden.